

Ammatillinen toimijuus ja työhyvinvointi taloushallinnon robotisaatiomuutoksessa

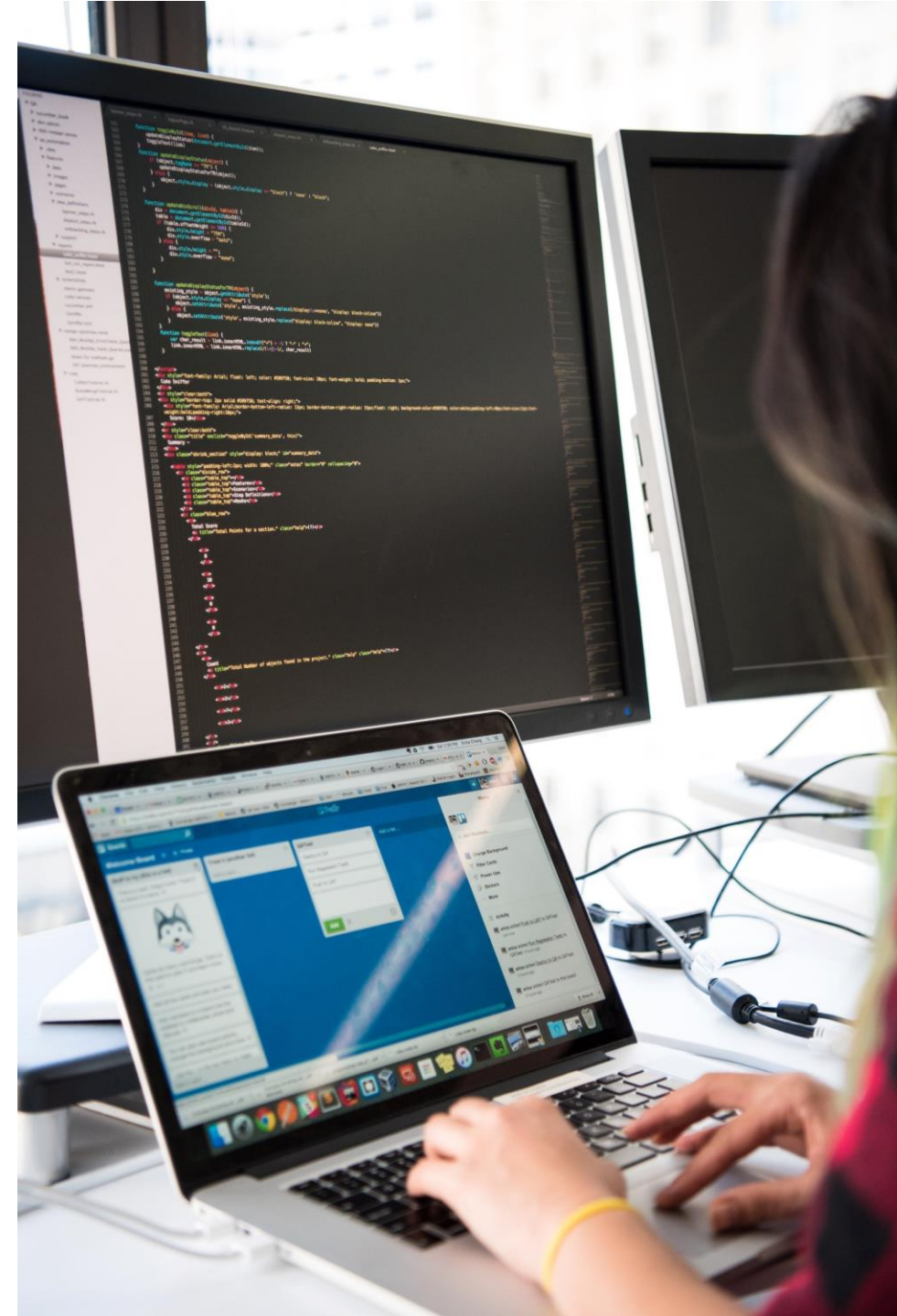
Laura Bordi & Sanna Nuutinen
Työhyvinvoinnin tutkimusryhmä
Johtamisen ja talouden tiedekunta

Työsuojelurahasto
Arbetarskyddsfonden
The Finnish Work Environment Fund

Taustaa

- Taloushallinto on tällä hetkellä yksi voimakkaimmin digitalisoituvista toimialoista.
- Ohjelmistorobotiikan käyttöönotto mahdollistaa työtehtävien, tehtävien osien ja jopa kokonaisten prosessien automatisoimisen.
 - Muuttaa merkittäväällä tavalla työn sisältöä
 - Asettaa uudenlaisia osaamisvaatimuksia
 - Vaikuttaa työhyvinvointiin monitasoisesti
 - Edellyttää työntekijöiltä tietoa työläimmistä työvaiheista (ks. esim. Fernandez & Ahman 2018)

Työhyvinvointi ja toimijuus

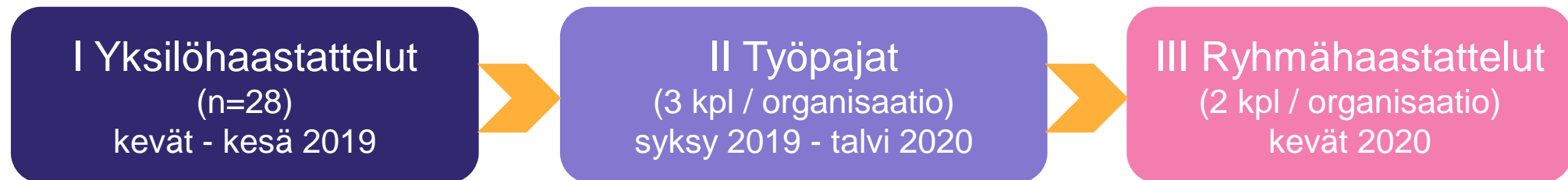

- Ammatillisen toimijuuden ja työhyvinvoinnin kiinteä suhde:
 - Työn vaatimusten ja voimavarojen mallissa (JD-R) (Demerouti ym. 2001) mm. vaikutusmahdollisuudet työhyvinvointia tukeva voimavaratekijä
- Työhyvinvoinnin kannalta henkilöstön toimijuus keskeistä muutostilanteessa, esim.:
 - vaikutusmahdollisuudet
 - osallisuus
 - työkäytäntöjen kehittäminen
 - ammatillisen identiteetin uudistuminen

(ks. esim. Eteläpelto ym. 2014; Billett 2007)

Yhteisöllinen oppiminen taloushallinnon robotisaatiomuutoksessa (TSR 11/2018 - 2/2021)

- Laadullinen, toimintatutkimuksellinen hanke
- Tavoitteena tutkia ja kehittää ohjelmistorobotiikan käyttöönottoon ja työn muutokseen liittyviä, työhyvinvointia tukevia yhteisöllisen oppimisen käytäntöjä
- Osallistujina kolme kuntaomisteista taloushallinnon palvelukeskusta eri puolilta Suomea
- Hankkeen eteneminen:

Lisätietoa hankkeesta: projects.tuni.fi/robop

Tutkimuskysymys, metodit ja aineisto

Kysymys: Millaisia käytäntöjä ammatillisen toimijuuden edistäminen edellyttää organisaatiolta robotisaatiomuutoksessa?

Aineisto: Yhdeksän työpajan keskustelut (kolme työpajaa / organisaatio, 9–22 osallistujaa / työpaja)

Osallistujat: Taloushallinnon asiantuntijoita, lähijohtajia, robotiikan asiantuntijoita

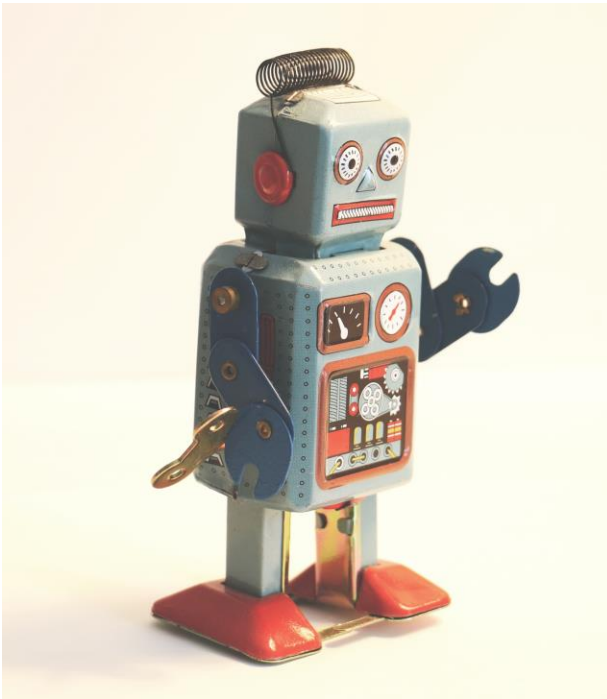
Menetelmät: Työpajatyöskentelyn kehyksenä arvostava haastattelu (Appreciative Inquiry), analyysimenetelmänä sisällönanalyysi

Alustavia tuloksia: Ammatillista toimijuutta ja työhyvinvointia edistävät käytännöt

- Yhteisen näkemyksen ja ymmärryksen rakentaminen robotisaatiosta ja työn muutoksesta
- Mahdollisuudet työn kehittämiseen: osallistaminen, resurssointi
- Yhteistyön tukeminen: uudenlainen, tehtävärajat ylittävä yhteistyö
- Osaamisen tunnistaminen, oppimisen tukeminen
- Turvallisen ympäristön luominen (psykologinen turvallisuus)

Yhteenvedoa

- Oman työn kehittäminen edellyttää riittävää kompetenssia (esim. tietous robotiikasta), resurssoinnista huolehtimista sekä aiempaa laaja-alaisempaa yhteistyötä.
- Psykologinen turvallisuus edellytyksenä kehittämiselle ja kehittymiselle muuttuvassa työssä.
- Huomio erityisesti yhteisöllisiin työn kehittämisen käytäntöihin.